

Sygn. akt XII Ko 40/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie – XII Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Jarosz (spr.)

Sędziowie: SSO Joanna Hut

SSO Anna Wierciszewska-Chojnowska

Protokolant: sekr. sąd. Renata Niewiadomska, sekr. sąd. Tomasz Sieńkowski

z udziałem – Krystyny Nogal-Załuskiej – Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie

po rozpoznaniu na rozprawie w dniach: 09.11.2015 r., 04.12.2015 r., 25.01.2016 r., 24 maja 2016 r.

sprawy z **wniosku G. R.**

przeciwko Skarbowi Państwa

o zadośćuczynienie za krzywdę wyrządzoną wnioskodawcy zatrzymaniami wnioskodawcy w dniu 12 lutego 1980 r., 7 marca 1980 r., 5 kwietnia 1980 r., 13 kwietnia 1980 r., 27 kwietnia 1980 r., 21 sierpnia 1980 r., 19 marca 1983 r., 20 grudnia 1984 r., 8 marca 1986 r., 11 listopada 1987 r.

na podstawie art. 8 ust. 1 w zw. z art. 11 ust.2 w zw. z art. 13 Ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego

orzeka

I. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz G. R.:

- 1) tytułem zadośćuczynienia za zatrzymanie na okres 48 godzin **w dniu 12 lutego 1980 r.** kwotę 5.000 (pięć tysięcy) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty;
- 2) tytułem zadośćuczynienia za zatrzymanie na okres 48 godzin **w dniu 7 marca 1980 r.** kwotę 5.000 (pięć tysięcy) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty;
- 3) tytułem zadośćuczynienia za zatrzymanie na okres 5 godzin **w dniu 5 kwietnia 1980 r.** kwotę 1.000 (jeden tysiąc) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty;
- 4) tytułem zadośćuczynienia za zatrzymanie na okres 48 godzin **w dniu 13 kwietnia 1980 r.** kwotę 4.000 (cztery tysiące) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty;
- 5) tytułem zadośćuczynienia za zatrzymanie na okres 4 godzin **w dniu 27 kwietnia 1980 r.** kwotę 1.000 (jeden tysiąc) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty;
- 6) tytułem zadośćuczynienia za zatrzymanie na okres 48 godzin **w dniu 21 sierpnia 1980 r.** kwotę 5.000 (pięć tysięcy) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty;

7) tytułem zadośćuczynienia za zatrzymanie na okres 48 godzin **w dniu 19 marca 1983 r.** kwotę 5.000 (pięć tysięcy) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty;

8) tytułem zadośćuczynienia za zatrzymanie na okres 48 godzin **w dniu 20 grudnia 1984 r.** kwotę 2.000 (dwa tysiące) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty;

9) tytułem zadośćuczynienia za zatrzymanie na okres 48 godzin **w dniu 8 marca 1986 r.** kwotę 5.000 (pięć tysięcy) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie wniosek o zadośćuczynienie oddala;

III. kosztami postępowania w sprawie obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt XII Ko 40/15

UZASADNIENIE

W dniu 28 maja 2015 roku pełnomocnik wnioskodawcy G. R. na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 2014 r., poz. 1851) złożył wniosek o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz mocodawcy:

1. odpowiedniej kwoty tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wydania orzeczenia do dnia zapłaty za krzywdę wyrządzoną wnioskodawcy pozbawieniem wolności na 48 godzin w dniu 12 lutego 1980 roku;

2. odpowiedniej kwoty tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wydania orzeczenia do dnia zapłaty za krzywdę wyrządzoną wnioskodawcy pozbawieniem wolności na 48 godzin w dniu 7 marca 1980 roku;

3. odpowiedniej kwoty tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wydania orzeczenia do dnia zapłaty za krzywdę wyrządzoną wnioskodawcy pozbawieniem wolności na 7 godzin w dniu 5 kwietnia 1980 roku;

4. odpowiedniej kwoty tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wydania orzeczenia do dnia zapłaty za krzywdę wyrządzoną wnioskodawcy pozbawieniem wolności na 48 godzin w dniu 13 kwietnia 1980 roku;

5. odpowiedniej kwoty tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wydania orzeczenia do dnia zapłaty za krzywdę wyrządzoną wnioskodawcy pozbawieniem wolności na 5 godzin w dniu 27 kwietnia 1980 roku;

6. odpowiedniej kwoty tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wydania orzeczenia do dnia zapłaty za krzywdę wyrządzoną wnioskodawcy pozbawieniem wolności na 48 godzin w dniu 21 sierpnia 1980 roku;

7. odpowiedniej kwoty tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wydania orzeczenia do dnia zapłaty za krzywdę wyrządzoną wnioskodawcy pozbawieniem wolności na 48 godzin w dniu 19 marca 1983 roku;

8. odpowiedniej kwoty tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wydania orzeczenia do dnia zapłaty za krzywdę wyrządzoną wnioskodawcy pozbawieniem wolności na 10 godzin w dniu 20 grudnia 1984 roku;

9. odpowiedniej kwoty tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wydania orzeczenia do dnia zapłaty za krzywdę wyrządzoną wnioskodawcy pozbawieniem wolności na 48 godzin w dniu 8 marca 1986 roku;

10. odpowiedniej kwoty tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wydania orzeczenia do dnia zapłaty za krzywdę wyrządzoną wnioskodawcy pozbawieniem wolności na 4 godziny w dniu 11 listopada 1987 roku;

11. odpowiedniej kwoty tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wydania orzeczenia do dnia zapłaty za krzywdę wyrządzoną wnioskodawcy pozbawieniem wolności na 48 godzin w dniu 10 lipca 1988 roku;

12. odpowiedniej kwoty tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wydania orzeczenia do dnia zapłaty za krzywdę wyrządzoną wnioskodawcy pozbawieniem wolności na 48 godzin w dniu 31 lipca 1988 roku;

Pismem z dnia 01 grudnia 2015 roku pełnomocnik wnioskodawcy cofnął wniosek w części dotyczącej pozbawienia wolności wnioskodawcy w dniach 10 lipca 1988 roku oraz 31 lipca 1988 roku, tj. w zakresie punktów 11 i 12 (k. 79-81).

W mowie końcowej pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o zasądzenie odpowiedniej kwoty, podkreślając, że gdyby miał rekomendować w swoim imieniu złożenie apelacji, to byłaby ona złożona, gdyby wysokość zadośćuczynienia była niższa niż 300 000 zł. Ponadto nie złożył formalnego wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

G. R. poparł stanowisko pełnomocnika.

Prokurator wniósł o zasądzenie zadośćuczynienia za zatrzymania potwierdzone kwitami depozytowymi bądź innymi dokumentami, które były składane do prokuratury przez wnioskodawcę w 1983 i 1986 roku, tj. w datach 12 lutego 1980 roku, 27 kwietnia 1980 roku, 19 marca 1983 roku, 20 grudnia 1984 roku, 8 marca 1986 roku i zasądzenie kwoty 10 000 zł. Prokurator podkreślił, że trudno nazwać zatrzymaniem zdarzenie z 11 listopada 1987. Odnosnie daty 7 marca 1980 r. istnieje tylko dokument w postaci zatwierdzenia przeszukania mieszkania. Brak jest potwierdzenia dla zdarzeń z dat 5 kwietnia 1980 r., 13 kwietnia 1980 r. i 21 sierpnia 1980 r.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

G. R. w latach 80-tych ubiegłego wieku w okresie studiów na Uniwersytecie (...) na Wydziale Fizyki był członkiem (...), w ramach której aktywnie działał na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Konsekwencją jego postawy, którą ówczesne władze uważały za wrogą wobec panującego systemu politycznego, było stosowanie wobec niego przez organy bezpieczeństwa represji polegających na dokonywaniu w jego mieszkaniu przeszukań, a także wielokrotnym zatrzymywaniu. W związku z prowadzoną działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego toczyły się wobec niego postępowania o wykroczenia, postępowanie przygotowawcze, był on objęty planem operacyjnego rozpracowania kryptonim (...), (...), zaś w okresie stanu wojennego został internowany.

W ramach działalności niepodległościowej G. R. w ***dniu 12 lutego 1980 roku*** w czasie trwania VIII zwykłego zjazdu (...), od wczesnych godzin porannych w różnych częściach W., w tym w pobliżu Sali Kongresowej - gdzie trwał zjazd, rozklejał plakaty (...). Po zakończeniu plakatowania, wracając spod Sali Kongresowej, na ulicy (...) został zatrzymany przez patrol (...). Następnie został przewieziony radiowozem do komisariatu Milicji Obywatelskiej mieszczącego się przy ul. (...) w W.. Tam został poddany rewizji osobistej, ale nie znaleziono przy nim żadnych nielegalnych przedmiotów. W toku dalszych działań funkcjonariusze przewieźli zatrzymanego do (...) (Komenda Stołeczna (...)), po czym przeprowadzili przeszukanie mieszkania zatrzymanego. Po zakończeniu przeszukania G. R. ponownie został przewieziony do Komendy Stołecznej, gdzie go wstępnie przesłuchano i osadzono w celi. Nazajutrz funkcjonariusze nieprzerwanie przez okres prawie 12 godzin przesłuchiwali wnioskodawcę. Ponadto w stronę G. R. kierowane były liczne groźby, wyrzucenia ze studiów, powołania do służby wojskowej w tzw. „(...)”, odmalowania całej S.. Wskazane groźby zostały spełnione w zakresie przeprowadzenia kontroli w zakładzie pracy ojca wnioskodawcy. Ostatniego, trzeciego dnia zatrzymania, G. R. był ponownie przesłuchiwany i prowadzący tą czynność funkcjonariusz stwierdził, że okres 48 godzin zatrzymania to zdecydowanie dla niego za mało. Nadto w trakcie przesłuchania kapitan SB posługujący się różnymi nazwiskami, paląc papierosa dmuchnął wnioskodawcy dymem w twarz. Na zwróconą mu uwagę, aby tego nie robił, odpowiedział wnioskodawcy, że „jak mu dmuchnie, to (wnioskodawca) znajdzie się pod stołem”. W czasie pobytu w celi wnioskodawca otrzymywał tylko śniadania, zaś w trakcie przesłuchań nie dostarczano mu posiłków ani nic do picia. Jego samopoczucie było złe, miał mdłości.

Kolejne zatrzymanie G. R. na okres 48 godzin miało miejsce ***7 marca 1980*** roku. W tym dniu został odwołany lektorat z języka angielskiego, co spowodowało, że grupa studencka, do której wnioskodawca uczęszczał na zajęcia, miała dwugodzinną przerwę. W tym czasie tajny współpracownik służb bezpieczeństwa, który studiował razem z G. R.,

zapytał go, co będzie robił podczas tej przerwy, na co uzyskał odpowiedź, że ten uda się do domu. Po przybyciu G. R. do miejsca zamieszkania, w niedługim czasie, do jego mieszkania weszło ośmiu funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa. Funkcjonariusze w toku przeprowadzonego przeszukania skonfiskowali cztery przedmioty. Następnie przewieźli G. R. na Komendę Stołeczną (...), gdzie był on przesłuchiwany. Podczas prowadzonych czynności, w odwecie za to, że G. R. odmawiał odpowiedzi na pytania, kazano mu długi czas stać i nie pozwalano usiąść. Potem został odprowadzony do celi, gdzie przebywał 48 godzin. Warunki w celi były tożsame z poprzednimi. W ramach posiłków otrzymywał chleb ze smalcem oraz obiad złej jakości. W trakcie tego pobytu nie spotkały go żadne szykany.

W dniu **5 kwietnia 1980 roku** około godz. 7.50 dokonano zatrzymania G. R. na okres 5 godzin (zatrzymanie trwało do godziny około 13.00). Zatrzymanie to miało uniemożliwić uczestniczenie w przeprowadzanym w tym dniu procesie działacza opozycyjnego R. K. – założyciela pierwszego w (...) Komitetu (...). G. R. na prośbę L. M. (1), który był założycielem (...), udał się wraz z nim w podróż do K., aby być obecnym na wspomnianym procesie. Mężczyźni podróżowali wraz z W. S.. Funkcjonariusze (...) podjęli działania mające na celu uniemożliwienie uczestnictwa w procesie przez L. M. (2). W związku z tym w K. na ulicy (...) zatrzymali samochód do kontroli. Dokonano także przeszukania podróżujących. Zatrzymani zostali przewiezieni na komendę w K.. Tam wnioskodawca został przesłuchany. Zwolnienie nastąpiło około godz. 13.00, po zakończeniu procesu.

W dniu **13 kwietnia 1980 roku** funkcjonariusze SB dokonali przeszukania w mieszkaniu G. R., w wyniku której zabezpieczyli jedynie jego legitymację partyjną członkostwa w (...). W związku z ujawnieniem tego przedmiotu mężczyzna został zatrzymany na okres 48 godzin. Przebywał w izbie zatrzymań Komendy Stołecznej (...) (Pałac Mostowskich). Warunki w celi nie różniły się od poprzednich. Wraz z nim przebywali zatrzymani „kryminalni”. Nie spotkały go żadne szykany ani dolegliwości fizyczne.

Dnia **27 kwietnia 1980 roku** o godzinie 17 zaplanowana była msza święta w kościele pod wezwaniem Św. (...) w intencji ofiar zbrodni katyńskiej. Parę dni wcześniej wnioskodawca rozklejał ulotki informujące o tym wydarzeniu. W związku z tą uroczystością funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa od samego rana śledzili G. R., aby w razie konieczności podjąć w stosunku do niego działania uniemożliwiające mu uczestniczenie we wspomnianej mszy. Gdy G. R. zmierzał do kościoła św. (...), podążający za nim funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa na ulicy (...) napotkanemu patrolowi (...) nakazali zatrzymanie go. Następnie został przewieziony na komisariat (...) mieszczący się przy ul. (...), gdzie przebywał przez 4 godziny. Został zwolniony po godzinie 21:00.

W dniu 21 sierpnia 1980 roku G. R. przebywał wraz z innymi członkami (...) w mieszkaniu L. M. (2). Do mieszkania przybyli funkcjonariusze SB. Na miejscu został zatrzymany G. R.. W czasie wyprowadzenia go z mieszkania i wsiadania do samochodu, jeden z funkcjonariuszy uderzył G. R. w nerkę, po czym wnioskodawca został przewieziony do (...). Gdy G. R. był prowadzony do pokoju przesłuchań, kpt. T. C. w celu sprowokowania go do agresywnego zachowania, przyłożył dłoń do twarzy zatrzymanego i z całej siły ją pchnął, krzycząc jednocześnie do niego: „ty bydlaku”. Wobec biernej postawy G. R. funkcjonariusz od razu się uspokoił. Ewentualne wdanie się w bójkę mogło zostać nagłośnione i stawiać opozycję w złym świetle. Pobyt w celi nie różnił się od poprzednich.

W dniu 19 marca 1983 roku G. R. udał się na spotkanie ze znajomymi pod Kolumną (...). W tym samym czasie w kościele św. (...) miała odbyć się msza w intencji J. P.. W związku z tym wydarzeniem w tłumie kręcili się tajni współpracownicy SB. Jeden ze współpracowników rozpoznał G. R. i nakazał funkcjonariuszom (...) dokonać jego zatrzymania. Funkcjonariusze zatrzymali G. R. i doprowadzili na komisariat przy ulicy (...). W trakcie rewizji znaleziono przy wnioskodawcy książkę K. K., która stanowiła nielegalne wydawnictwo. Wnioskodawca został umieszczony w celi na czas 48 godzin. Warunki w celi były gorsze, bo cela był mniejsza, znajdowała się w niej jedynie muszla klozetowa.

W dniu 20 grudnia 1984 roku G. R. w godzinach porannych jechał autobusem do Instytutu (...) mieszczącego się przy ul. (...), aby skontaktować się z osobą wskazaną przez L. M. (2). Do pojazdu wsiadł T. S. (2) – zdaniem wnioskodawcy tajny współpracownik SB. W momencie przejazdu Al. (...), w pobliżu Ambasady USA kazał on kierowcy zatrzymać autobus, po czym wysiadł i nakazał stojącym przed tą placówką milicjantom zatrzymać G. R.. W wyniku

działań podjętych przez funkcjonariuszy Milicji, wnioskodawca został przetransportowany na komisariat przy ulicy (...) i następnie osadzony w celi tzw. lodówce, tj. bez ogrzewania, z kratami zamiast okien. Nie podano mu powodów zatrzymania. We wskazanym miejscu G. R. był zatrzymany przez okres 10 godzin. W tym czasie nie otrzymał żadnych posiłków. Dolegliwością dla wnioskodawcy był pobyt w jednej celi z osobą, którą uważał za „kapusia”.

G. R. pełnił funkcję rzecznika prasowego (...), w okresie toczącego się od 3 marca do 22 kwietnia 1986 roku przed Sądem Wojewódzkim w Warszawie drugiego procesu kierownictwa (...). **W dniu 8 marca 1986 roku**, po zakończonej rozprawie udając się sądowym korytarzem na konferencję prasową, zauważył konwój wraz z oskarżonymi w tym procesie, któremu ustąpił miejsca. Funkcjonariusze uznali, że jest to niewystarczające, rzucili się na G. R. i powalili go na podłogę. Następnie mężczyzna został skuty kajdankami i przewieziony na komisariat znajdujący się w W. przy ul. (...), gdzie zatrzymano go na 48 godzin. W toku przeszukania G. R. funkcjonariusze ujawnili legitymację służbową, potwierdzającą jego zatrudnienie w (...). Warunki w celi były złe, była ona mała i ciemna. Przed spaniem wydawano atrapę materaca, zniszczony, brudny koc. Na śniadanie i kolację podawano chleb ze smalcem prasowanym, na obiad zupę. Wnioskodawca nie miał możliwości umycia się.

W dniu 11 listopada 1987 roku w wyniku działań Służby Bezpieczeństwa mających na celu uniemożliwienie G. R. uczestniczenia w obchodach Święta Niepodległości, mężczyzna został wezwany do Komendy Stołecznej SB mieszczącej się w (...) celem przeprowadzenia z jego udziałem przesłuchania, do którego nie doszło. Po oczekiwaniu trwającym 4 godziny, został zwolniony do domu.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań wnioskodawcy G. R. (k. 71-74, 126-134, 158-160v), a także wniosku o zadośćuczynienie (k. 1-13), płyty wraz z materiałami archiwalnymi wymienionymi w piśmie IPN z dnia 15 czerwca 2015 r. (k. 20-21, 23), materiałów archiwalnych w postaci zapisów ewidencyjnych nadesłane przez IPN przy piśmie z dnia 22 lipca 2015 r. (k. 24-25, 26-53); materiałów archiwalnych o sygn. IPN BU (...) (dawna sygnatura (...), I Ds. (...), (...), II Ds. (...)), akt sprawy o wykroczenie o sygn. IPN BU (...), akt sprawy operacyjnego rozpracowania krypt. (...) o sygn. IPN Ka (...), akt operacyjnego rozpracowania krypt. (...) o sygn. IPN Ld (...) t. 2 (k. 56), planu przedsięwzięć operacyjnych do sprawy operacyjnego rozpracowania krypt. (...) (IPN BU (...)) (k. 59-60), kopii dokumentów w postaci kwitów depozytowych, pokwitowań, postanowień Prokuratora Rejonowego dla dzielnicy (...) oraz pism procesowych, skarg oraz orzeczeń sądowych dot. G. R. złożonych przez obrońcę przy piśmie procesowym z dnia 1 grudnia 2015 r. (k. 79-80, 82-120), kopii dowodu osobistego wnioskodawcy (k. 122-124), odpowiedzi z Prokuratury Rejonowej (...) w W. (k. 156), odpowiedzi z (...) (k. 176), odpowiedzi z IPN (k. 177), odpowiedzi z Prokuratury Rejonowej (...) (k. 180), wydruku materiałów archiwalnych IPN znajdujących się na płycie (k. 56, 188-225); wydruku z W. dotyczącego informacji o R. K. (k. 226), a także dokumentów z akt sprawy XII Ko 15/14.

W toku rozprawy G. R. złożył obszernie i rzeczowe zeznania, w których szczegółowo opisał każde ze zdarzeń związanych z jego zatrzymaniami oraz wezwaniem na przesłuchanie wyłącznie w celu uniemożliwienia mu uczestnictwa w wydarzeniu o charakterze patriotycznym. Wnioskodawca odniósł się także do okoliczności, jakie determinowały organy bezpieczeństwa państwa do podejmowania działań polegających na represji, które miały na celu zastraszenie G. R. i skuteczne wyeliminowanie go z działalności opozycyjnej. Wskazywał na zachowania funkcjonariuszy, które wywołały u niego negatywne odczucia w sferze psychicznej poprzez zakłócenie poczucia możliwości zrealizowania planów życiowych, destabilizowanie życia osobistego poprzez nieoczekiwane i nieuzasadnione zatrzymanie, czy obawę przed wyrzuceniem ze studiów (później z pracy) oraz skierowania do odbycia trzyletniej służby wojskowej. Zobrazował warunki, w jakich przebiegały zatrzymania, połączone z nimi przesłuchania oraz przedstawiał trudne warunki panujące w celach, w jakich był osadzany, m.in. w tzw. lodówce, urągające warunki higieniczne, niezdane do spożycia posiłki.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Wobec zgromadzonego w toku rozprawy materiału dowodowego w postaci materiałów Instytutu Pamięci Narodowej, uzupełnionych kopiami dokumentów złożonych przez wnioskodawcę oraz korespondujących z nimi rzeczowych i szczegółowych zeznań G. R. odnoszących się do każdego ze wskazywanych zdarzeń, Sąd dał wiarę wnioskodawcy i nie

znalazł podstaw do przyjęcia, że jakiegokolwiek przytaczane przez niego okoliczności dotyczące poszczególnych zdarzeń, czy sam fakt ich wystąpienia oraz wiążące się z nimi negatywne odczucia powodujące wystąpienie krzywdy w sferze psychicznej bądź fizycznej, nie odpowiadają prawdzie.

W zakresie zatrzymania w dniu 12 lutego 1980 roku potwierdzeniem zaistnienia wskazanego przez G. R. zatrzymania i jego związku z opozycyjną działalnością, polegającą na rozklejaniu plakatów (...) jest „Plan przedsięwzięć operacyjnych do sprawy operacyjnego rozpracowania kryptonim (...) Nr rej. (...)” (k. 59-60). Rzeczony dokument potwierdza prowadzenie wcześniejszej inwigilacji wnioskodawcy i podjęcie dalszych czynności operacyjnych wobec G. R., z uwagi na uznanie go za element wrogi panującemu ówczesnie systemowi politycznemu. Nadto za wiarygodnością wersji wnioskodawcy przemawiają inne dokumenty, tj. kwit depozytowy nr (...) z dnia 12 lutego 1980 roku z rewizji osobistej, pokwitowanie z przeszukania mieszkania, wniosek o zatwierdzenie przeszukania z dnia 13 lutego 1980 roku i postanowienie o zatwierdzeniu przeszukania z dnia 14 lutego 1980 roku, sporządzone w sprawie o sygn. (...) (k. 82-85).

Na potwierdzenie zeznań G. R. co do faktów przedstawionych odnośnie przeszukania i zatrzymania dokonanych w dniu 7 marca 1980 roku, należy przywołać dołączony do akt sprawy wniosek o zatwierdzenie przeszukania, jakie miało miejsce w dniu 7 marca 1980 roku o godzinie 13:35 sporządzony w sprawie o sygn. 1 Ds. (...) ((...) - (...)) (k. 86-87).

Zaistnienie faktu zatrzymania w dniu 5 kwietnia 1980 roku G. R. i L. M. (1) wynika z dołączonej do akt niniejszego postępowania kopii meldunku nr (...) z dnia 05 kwietnia 1980 roku, w którym zawarta jest informacja o celowym z punktu widzenia udaremnienia uczestnictwa w procesie, zatrzymaniu w K. jadących samochodem F. (...) m.in. L. M. (2) i G. R., a także w sposób bezsporny ujawnione zostało zatrzymanie w/w w okresie czasu od 7:50 do ok. 13:00 (k. 218-219).

Poddając ocenie zeznania wnioskodawcy w zakresie przeszukania i zatrzymania w dniu 13 kwietnia 1980 roku, Sąd miał na uwadze dołączone do sprawy przez G. R. kopie: pokwitowania z przeszukania wnioskodawcy, wniosku o zatwierdzenie przeszukania mieszkania wnioskodawcy dokonanego w dniu 13 kwietnia 1980 roku o godz. 6:50 oraz postanowienia o jego zatwierdzeniu sporządzonych w dniu 15 kwietnia 1980 roku w ramach postępowania o sygn. akt (...). (k. 89-90).

Nadto wersja G. R. w części, w której twierdził, że został zatrzymany na polecenie funkcjonariuszy SB przez patrol Milicji w dniu 27 kwietnia 1980 roku wzmocniona jest załączoną przez wnioskodawcę kopią kwitu depozytowego nr (...), z którego wynika, że został on zatrzymany w dniu 27 kwietnia 1980 roku od godziny 17:00 do godz. 20:30 (k. 91-92).

Taki sam wniosek co do prawdziwości G. R. należy wywieść w przypadku zatrzymania w dniu 21 sierpnia 1980 roku, związanego z pobytem w mieszkaniu L. M. (2). Na fakt dokonania z tego powodu czynności wobec wnioskodawcy i późniejszego jego zatrzymania wskazuje kopia pokwitowania zatrzymania przedmiotów przy wnioskodawcy, wniosek i zatwierdzenie przeszukania osoby i mieszkania przeprowadzonych w dniu 21 sierpnia 1980 roku o godz. 14:45, w ramach postępowania o sygn. akt (...) (k. 93-96).

Jako bezsporna jawi się także prawdziwość wersji wnioskodawcy w zakresie okoliczności dotyczących zatrzymania 19 marca 1983 roku. Dowodami przemawiającymi za taką tezę są kopie dokumentów dostarczonych do akt sprawy i dotyczących przedmiotowego zdarzenia, tj. kwit depozytowy nr (...), z którego wynika, że G. R. został zwolniony z aresztu w dniu 21 marca 1983 roku o godz. 18:00, jak również skarga G. R. z dnia 1 kwietnia 1983 roku skierowana do Prokuratury Wojewódzkiej w W., związana z niesłusznym zatrzymaniem w okresie od 19 do 21 marca 1983 roku. Nadto potwierdzeniem zeznań wnioskodawcy, przede wszystkim w części dotyczącej powodów jego zatrzymania w związku z jego opozycyjną działalnością jest pisemna odpowiedź do Prokuratury Rejonowej dla Dzielnicy W.– (...) zastępcy naczelnika wydziału śledczego Komendy Stołecznej (...) w W., w której wyjaśniono, że G. R. został zatrzymany w dniu 19 marca 1983 roku na Placu (...) o godz. 18:00 z powodu podejrzenia rozprowadzania ulotek o treści antypaństwowej oraz ujawnienia posiadania przez niego nielegalnej książki pt. „(...)”. Z uwagi na to, że podjęte

czynności nie doprowadziły do uzyskania materiałów dowodowych uzasadniających przedstawienie zarzutu, został zwolniony z aresztu przed upływem 48 godzin.

Poddając ocenie wersję G. R. w zakresie zatrzymania w dniu 20 grudnia 1984 roku potwierdzeniem wystąpienia tegoż zdarzenia jest kopia kwitu depozytowego nr (...) wystawionego w dniu 20 grudnia 1984 roku, z którego wynika, że w/w został zwolniony tego samego dnia o godz. 18:45. (k. 103). Na tej podstawie Sąd ustalił, że zatrzymanie trwało 10 godzin.

W toku niniejszej sprawy jako udowodnione należy uznać także dokonanie zatrzymania G. R. w dniu 8 marca 1986 roku. Sąd dał wiarę twierdzeniom wnioskodawcy co do powodu zatrzymania i towarzyszącym temu okolicznościom. Wskazane fakty potwierdzone są kwitem depozytowym z dnia 8 marca 1986 roku z zawartą adnotacją, że wnioskodawca przebywał w areszcie od dnia 8 marca 1986 roku od godz. 14:40 do 10 marca 1986 roku do ok. godz. 13:00 (k. 104). Ponadto przytaczane przez wnioskodawcę w zeznaniach okoliczności znajdują swoje potwierdzenie w skardze G. R. z dnia 18 marca 1986 roku skierowanej do Prokuratury Wojewódzkiej w W., która dotyczy zatrzymania go w dniu 8 marca 1986 w budynku sądu przy ul. (...) w W., w zawiadomieniu z dnia 29 kwietnia 1986 roku oraz postanowieniu prokuratora Prokuratury Rejonowej dla Dzielnicy W. (...) z dnia 15 stycznia 1986 roku o sygn. akt 3 Ds. (...) o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego (k. 107) wydanego w związku z przedmiotowym zatrzymaniem.

W świetle powyższych dowodów Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania wersji G. R. co do zaistnienia wskazywanych we wniosku zatrzymań i połączonych z nimi czynności przeszukania, a także towarzyszącym im okolicznościom, obrazującym stosowanie wobec niego represji za opozycyjną działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Co prawda przywołane wyżej dokumenty potwierdzają wystąpienie przedmiotowych zdarzeń ograniczają się dokumentowania takich czynności jak: przeszukanie, wydanie depozytu, zatrzymanie przedmiotów, jednakże kierując się doświadczeniem w tego typu sprawach należy stwierdzić, że przeprowadzanie czynności przeszukania w mieszkaniu działacza opozycji, zatrzymanie przedmiotów wiązało się również z pozbawieniem go wolności. Należy podkreślić, że zatrzymania właśnie związane z przeszukaniem miały miejsce w trakcie toczącego się postępowania o sygn. (...) (1 Ds. (...), (...)) w sprawie rozpowszechniania nielegalnych wydawnictw o treści łączącej, wyszydzającej i poniżającej PRL, jej ustrój i naczelne organy oraz zawierające fałszywe wiadomości, zaś wnioskodawcy został przedstawiony zarzut, że w okresie do sierpnia 1980 r. w W. i innych miejscowościach brał udział w związku posługującym się nazwą „(...) (...)”, którego celem jest działalność przestępcza, polegająca m.in. na rozpowszechnianiu wydawnictw pozbawionych debitu komunikacyjnego (k. 188-194).

Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawcy w części dotyczącej podejmowanych wobec niego zachowań przez funkcjonariuszy SB czy Milicji. Nie sposób zaprzeczyć, że funkcjonariusze organów bezpieczeństwa specjalizowali się w stosowaniu metod odbiegających od standardów gwarantujących poszanowanie praw obywatelskich, poprzez dopuszczanie się zachowań agresywnych i poniżających, prowokacji, mających generalnie na celu zastraszenie i złamanie osoby inwigilowanej bądź zatrzymywanej za działalność opozycyjną i uznawaną za wrogą wobec panującego ustroju społeczno – politycznego.

Sąd dał również wiarę wersji G. R. w odniesieniu do wezwania go na pozorne przesłuchanie **w dniu 11 listopada 1987 roku** w celu uniemożliwienia udziału w uroczystościach związanych z odzyskaniem niepodległości. Wobec przytaczanych przez wnioskodawcę informacji na temat pozostałych zdarzeń i ich korelacji z dokumentacją zgromadzoną w niniejszej sprawie, Sąd nie znalazł podstaw, aby uznać je w tym zakresie za niewiarygodne. Nie sposób jednak przyjąć, że powyższe nosiło cechy zatrzymania, bowiem stawiennictwo na wezwanie organu procesowego, aczkolwiek obwarowane konsekwencjami, jakich może doznać osoba, która do wezwania nie zastosuje się, nie może być uznane za pozbawienie wolności. Nadto nie wiązało się ono z osadzeniem w celi lub innym miejscu odosobnienia, dolegliwościami charakterystycznymi dla poprzednio omówionych zatrzymań, jak np. przeszukanie mieszkania bądź osoby, zatrzymanie przedmiotów, przesłuchanie.

Nadto wiarygodne są zeznania G. R. w zakresie cierpień i krzywd, jakich doznał w związku z wielokrotnymi zatrzymaniami, towarzyszącymi im okolicznościami, dotyczącymi powodu i sposobu ich przeprowadzenia, uciążliwych warunków panujących w celach, w których był osadzany, które to zatrzymania związane były z działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

Przechodząc na grunt oceny prawnej w zakresie ustalenia zasadności roszczeń G. R. należy stwierdzić, że zasądzenie roszczeń odszkodowawczych, w tym odszkodowania i zadośćuczynienia na podstawie ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego tzw. „ustawy lutowej” nie ma zastosowania wobec każdej formy represji stosowanej wobec osób prowadzących taką działalność, gdyż ogół przepisów tej ustawy jednoznacznie wskazuje, że jej zakres jest ograniczony do przypadków prawnokarnej represji za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. W myśl art. 11 ust. 2 roszczenie odszkodowawcze przysługuje osobom działającym na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, wobec których stosowano wskazane powyżej represje w postaci pozbawienia życia albo wolności przez organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości lub organy pozasądowe w okresie od 1 stycznia 1944 roku do 31 grudnia 1989 roku określone w art. 1 ust 1 ustawy lutowej, bez przeprowadzenia zakończonych orzeczeniem postępowania.

Jak wcześniej wskazano bezspornym jest, że G. R. był działaczem niepodległościowym, który w ramach członkostwa w (...) konsekwentnie podejmował działania mające na celu doprowadzenie do osłabienia panującego reżimu, a w konsekwencji do jego upadku. Prowadzone przez wnioskodawcę akcje propagandowe miały w tamtym okresie istotne znaczenie dla pobudzania w społeczeństwie świadomości niepodległościowej i niewątpliwie wśród wielu innych działań opozycyjnych prowadzonych w kraju przyczyniały się do ruchów społecznych skierowanych przeciwko władzy PRL. Z tych względów - jak już wskazano - należy uznać, że G. R. działał na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Zatrzymania będące przedmiotem złożonego wniosku, towarzyszące im przesłuchania oraz przeszukania związane były z jego działalnością niepodległościową i miały na celu jej udaremnienie.

Zatrzymania związane ze zdarzeniami z dnia: 12 lutego 1980 roku, 7 marca 1980 roku, 13 kwietnia 1980 roku, 21 sierpnia 1980 roku dokonywane były w ramach prowadzonego przeciwko G. R. postępowania wszczętego w dniu 3 czerwca 1978 roku przez Wydział Śledczy (...) o sygn. akt (...) ((...); 1 Ds. (...)). G. R. był rozpracowywany w ramach rozpracowania operacyjnego kryptonim (...) i (...). Przedstawiony wniosek należy wywieść, przede wszystkim z tego, że z dokumentów dowodzących wystąpienia zdarzeń we wskazanych datach wynika, iż czynności prowadzone były w sprawie pod sygn. (...). W ocenie Sądu, właśnie w związku z tym postępowaniem miało miejsce także zatrzymanie w dniu 27 kwietnia 1980 r., bowiem wnioskodawca był już osobą znaną SB, a zatrzymanie miało miejsce w trakcie toczącego się postępowania przygotowawczego. Zatrzymanie to nastąpiło przez polskie organa ścigania, odbyło się w sposób formalny.

Postępowanie o sygn. 1 Ds. (...) zostało umorzone postanowieniem Prokuratury Wojewódzkiej w W. z dnia 14 stycznia 1982 roku z powodu abolicji wprowadzonej dekretem z dnia 12 grudnia 1981 roku o przebaczeniu i puszczeniu w niepamięć niektórych przestępstw i wykroczeń.

Rozstrzygając podstawę wnioskowanego przez G. R. żądania zadośćuczynienia za krzywdy wynikłe wskutek zdarzenia z dnia 5 kwietnia 1980 roku, Sąd doszedł do przekonania, że powyższe zatrzymanie było związane z toczącym się procesem sądowym innego działacza opozycyjnego, a zatrzymanie wnioskodawcy było środkiem służącym do zapewnienia przebiegu postępowania przed sądem w sposób niezakłócony, niejako prewencyjnie. Odbyło się ono również w sposób formalny, przez organ do tego uprawniony, zaś po zakończeniu czynności wnioskodawca został zwolniony.

Odnosząc się do zatrzymania w dniu 19 marca 1983 roku, Sąd zważył, że założeniem jego było wszczęcie postępowania karnego wobec wnioskodawcy, zachodziła bowiem obawa, że rozprowadza ulotki o treści antypaństwowej. Wynika to z treści pisma zastępcy naczelnika wydziału śledczego Komendy Stołecznej (...) w W. do Prokuratury Rejonowej dla Dzielnicy W. – (...), że jedynie wskutek nie uzyskania dowodów uzasadniających przedstawienie zarzutów, wnioskodawca został zwolniony.

Zatrzymanie wnioskodawcy w dniu 8 marca 1986 r. miało znaleźć kontynuację w dalszym postępowaniu w związku z wtargnięciem pomiędzy konwój i posiadaniem wydawnictw (...). Z postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa wynika, że odstąpiono jednak od wszczęcia postępowania przygotowawczego i wnioskodawca został zwolniony.

Odnosnie zatrzymania z dnia 20 grudnia 1984 r. bez wątpienia i to zatrzymanie związane było z zastosowaniem formalnych procedur, skoro znalazło swoje odzwierciedlenie w kwicie depozytowym wraz ze wskazaniem godziny zwolnienia, co stanowi o wystąpieniu namiastki postępowania karnego, które było przejawem świadomej represji stosowanej wobec działalności niepodległościowej G. R..

W uchwale z dnia 3 marca 1994 roku, I KZP(...), Sąd Najwyższy stwierdził, że przesłanki dochodzenia roszczeń na zasadzie art. 11 ust. 2 ustawy lutowej spełnione są wówczas, gdy pozbawienie życia tej osoby stanowi skutek jej represjonowania przez polskie organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości lub organy pozasądowe, związane z toczącym się postępowaniem karnym (lub nawet jego namiastką), nie zaś walki zbrojnej „podjętej poza postępowaniem karnym. Nadto zdaniem Sądu Najwyższego zamieszczony w art. 11 ust. 2 ustawy zwrot „bez przeprowadzenia zakończonego orzeczeniem postępowania” wskazuje, że chodzi o sytuacje, w których w ówczesnym czasie stanie prawnym i przy ówczesnej praktyce w stosunku do osoby pozbawionej życia lub wolności powinno być prowadzone postępowanie karne, a tylko w następstwie uchybień organów wymienionych w art. 1 ust 1 cyt ustawy, nie zostało ono formalnie przeprowadzone i zakończone wydaniem orzeczenia. Jednakże pozbawienie życia lub wolności musi być następstwem czynności dokonanej w toku lub w związku z faktycznym prowadzeniem postępowania karnego, choćby wadliwego formalnie.” Osoba represjonowana winna być podejrzewana o popełnienie konkretnego czynu, uznawanego ówczesznie przez te organy za przestępstwo.

Obecne orzecznictwo sądów apelacyjnych wskazuje, że „ przepisy ustawy lutowej w art. 11 ust. 2 pozwalają wyjątkowo na dochodzenie odszkodowania i zadośćuczynienia za represje związane z działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego nawet wówczas, gdy wobec takiej osoby nie toczyło się żadne postępowanie, a mimo tego w ramach represji osoby te zostały pozbawione życia lub wolności, gdyż najczęściej były to represje pozbawione jakichkolwiek podstaw prawnych, w wyniku czego nie mogło toczyć się postępowanie zakończone orzeczeniem wymagającym unieważnienia”. (wyr. Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14 listopada 2010 roku, II AKa 363/10, orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Katowicach rok 2011, Nr 1, poz. 18, podobnie Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrok z dnia 10 lutego 2012 r. sygn. akt II AKa 1/12), bądź też ze względu na stosowanie represji nie mających podstaw prawnych (wręcz bezprawnych), wobec czego nie dających także podstaw do orzeczenia wymagającego obecnie unieważnienia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 1993 roku, III KRN – 99/93, LEX nr 22083.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy Sąd stwierdził, że zatrzymania będące przedmiotem wniosku (za wyjątkiem zdarzenia z dnia 11 listopada 1987 r., które nie stanowiło zatrzymania) odbywały się w sposób formalny, przez organy, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy, w ramach obowiązujących wówczas procedur, w związku z toczącym się postępowaniem karnym bądź też miały (mogły) stanowić pretekst do wszczęcia takiego postępowania.

Rozstrzygając kwestię wysokości zadośćuczynienia za doznana krzywdę, Sąd miał na uwadze jak dotkliwe i krzywdzące jest niesłuszne pozbawienie wolności, zwłaszcza gdy jest ono konsekwencją walki o demokrację i niepodległość. Niewątpliwie uwzględnić należy nie tylko sam fakt pozbawienia wolności, co jest najdotkliwszą krzywdą, lecz również okoliczności leżące u podstaw tego pozbawienia wolności, które były związane ze słuszną działalnością wnioskodawcy na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Fakt ten bezspornie potęgował u wnioskodawcy odczucie cierpienia moralnego oraz poczucie niesprawiedliwości i bezsilności, czyniąc tym samym pobyt w izbie zatrzymań rażąco niesłusznym i krzywdzącym. Nadto fakt, że zatrzymania miały miejsce wielokrotnie, cyklicznie (szczególnie w roku 1980), nieoczekiwanie, nieraz wynikały jedynie z przewidywanej możliwości „przyłapania” wnioskodawcy na czynie karalnym, powodowały destabilizację życia osobistego, szczególnie gdy organy bezpieczeństwa państwa mogły w czasach PRL stosować tego typu środki represji bez żadnego uzasadnienia. Sąd brał pod uwagę także warunki, w jakich wnioskodawca był przesłuchiwany i osadzany w celi. W stosunku do G. R. funkcjonariusze kierowali groźby wyrzucenia ze studiów, restrykcji wobec rodziny, skierowania do służby wojskowej, stosowali siłę fizyczną. Dodatkowo osadzanie w ciasnej celi, w urągających warunkach higienicznych, z niejadalnymi posiłkami, z osobami

podejrzewanymi o czyny kryminalne, powodowało niewątpliwie dolegliwości natury psychicznej. Należy zważyć, że wnioskodawca było wówczas młodym chłopakiem, nie przywykłym do takich warunków.

Zdaniem Sądu, zasądzone na rzecz wnioskodawcy kwoty w wysokości po 5 000 złotych tytułem zadośćuczynienia za zatrzymania na okresy 48 godzin w dniach 12 lutego 1980 roku, 7 marca 1980 roku, 21 sierpnia 1980 roku, 19 marca 1983 roku oraz 8 marca 1986; po 1 000 zł tytułem zadośćuczynienia za zatrzymania na okresy 5 godzin w dniu 5 kwietnia 1980 roku i 4 godzin w dniu 27 kwietnia 1980 roku; 4 000 zł zadośćuczynienia za zatrzymanie na okres 48 godzin w dniu 13 kwietnia 1980 roku oraz kwoty 2 000 zł zadośćuczynienia za zatrzymanie na okres 10 godzin w dniu 20 grudnia 1984 roku, są adekwatne do rozmiaru krzywd, jakich doznał G. R..

Sąd miarkował wysokość kwot zadośćuczynienia do poszczególnych zatrzymań biorąc pod uwagę długość ich stosowania oraz stopień negatywnego oddziaływania na wnioskodawcę, które w odniesieniu do wszystkich zdarzeń nie były tożsame. Zasądzenie kwot, z których najwyższa wynosi 5 000 zł, podyktowane jest również brakiem dalszych konsekwencji polegających choćby na przedstawieniu w danej sprawie zarzutów, stosowaniu tymczasowego aresztowania, czy wreszcie skazania i wymierzenia jakiegokolwiek kary.

Zasądzona kwota 5 000 zł za zatrzymania w dniach 12 lutego 1980 roku, 7 marca 1980 roku, 21 sierpnia 1980 roku, 19 marca 1983 roku oraz 8 marca 1986 roku, które stanowią najwyższą rekompensatę spośród wszystkich orzeczonych w niniejszej sprawie, wynika przede wszystkim z najdłuższego okresu zatrzymania, który trwał 48 godzin, a jednolitość w tym zakresie podyktowana jest podobnymi warunkami osadzenia. W przypadku zatrzymania w dniu 12 lutego 1980 r. Sąd wziął nadto pod uwagę, że było to pierwsze zatrzymanie wnioskodawcy, a zatem osadzenie w celi, w zasadzie bez podawania posiłków (jedynie śniadanie), złe samopoczucie, długość i dotkliwość prowadzonych w międzyczasie przesłuchań, potęgowały krzywdy i cierpienia fizyczne oraz psychiczne. Przy miarkowaniu wysokości zadośćuczynienia za zatrzymanie w dniu 7 marca 1980 r. Sąd wziął pod uwagę takie okoliczności, jak kolejne zatrzymanie w bliskim odstępie czasowym, jego bezzasadność – zatrzymanie związane było z dokonaniem przeszukaniem, w sytuacji gdy wnioskodawca jedynie na chwilę wrócił do domu, połączenie go z dolegliwą próbą przesłuchania. Przy wymiarze zadośćuczynienia za zatrzymanie w dniu 21 sierpnia 1980 r. Sąd wziął pod uwagę takie okoliczności, jak stosowanie wobec wnioskodawcy przemocy i prowokacji, co niewątpliwie potęgowało poczucie zagrożenia. Zasądzając na rzecz wnioskodawcy zadośćuczynienie za zatrzymanie w dniu 19 marca 1983 r. Sąd zważył, że miało ono miejsce w sytuacji, gdy wnioskodawca udał się na spotkanie z kolegami z czasów szkolnych, nie podejmował zachowań, które mogłyby być odbierane jako naruszające prawo, a jedynie wiedza o nim jako o działaczu opozycyjnym, spowodowała podjęcie interwencji. Zatrzymanie to było szczególnie dotkliwe w aspekcie życia prywatnego wnioskodawcy. Przy ocenie doznanych dolegliwości i cierpień w związku z zatrzymaniem w dniu 8 marca 1986 r. Sąd wziął pod uwagę zastosowaną wobec wnioskodawcy przemoc w postaci powalenia na ziemię i założenia kajdanek, a także niewspółmierność represji do zachowania wnioskodawcy.

Z drugiej jednak strony zważył, że powyższe zatrzymania nie wiązały się z nadzwyczajnymi dolegliwościami fizycznymi czy udrczeniami w postaci użycia przemocy skutkującej obrażeniami ciała, stosowaniem szykan, wyzwisk. Nie sposób jest też uznać, że to skutek zatrzymania w dniu 8 marca 1986 r. wnioskodawca został zwolniony z pracy, bowiem wiedza o jego działalności opozycyjnej była znana organom bezpieczeństwa wcześniej, jak też by nie posiadały one wiedzy na temat jego miejsca zatrudnienia.

W zakresie zatrzymania w dniu 13 kwietnia 1980 roku, które trwało również 48 godzin, Sąd określił niższą niż w powyższych przypadkach kwotę zadośćuczynienia, tj. 4 000 zł, gdyż wobec ustalonych w tym zakresie okoliczności, wystąpienie dolegliwości było mniejsze z tego względu, że oprócz podobnych warunków osadzenia, G. R. nie był poddawany żadnym szykanom i według jego relacji nie spotykały go żadne dolegliwości.

Kwoty 1000 złotych zadośćuczynienia za zatrzymanie w dniach 5 kwietnia 1980 roku i 4 godzin w dniu 27 kwietnia 1980 roku odpowiednio na okresy 5 i 4 godzin wynikają w dużej mierze ze stosunkowo krótkiego, w porównaniu do przypadków 48 godzinnego, zatrzymania. Sąd ustalając przebieg wskazanych zdarzeń nie dopatrywał się innych

odmiennych okoliczności, które mogłyby warunkować zasądzenie wyższej kwoty. Nie ujawniono, aby w stosunku do G. R. stosowano odpowiednie poprzednim zatrzymaniom groźby bądź przemoc.

W odniesieniu do zatrzymania w dniu 20 grudnia 1984 roku na okres 10 godzin, kwota 2 000 złotych odpowiada okresowi trwania osadzenia w celi, a także warunków w niej panujących. Przypomnienia wymaga, że w okresie zimowym wnioskodawca został osadzony w celi zwanej „lodówką”, tj. bez okien, w miejscu których znajdowały się wyłącznie kraty, jednakże nie zostało wykazane, aby wskutek niskiej temperatury u wnioskodawcy wystąpiły jakiegokolwiek schorzenia. Największą dolegliwością dla wnioskodawcy była obecność osoby, którą uważał za „kapusia”.

W pozostałym zakresie wnioszek G. R. o zadośćuczynienie Sąd oddalił, uznając że zdarzenie z dnia 11 listopada 1987 r. nie nosiło cech pozbawienia go wolności.

O kosztach postępowania zaś orzeczono na podstawie art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 1991 r. Nr 34 poz. 149 z późn.zm.) i przejął je na rachunek Skarbu Państwa.